

BÀI 32 + 33. NGUỒN GỐC SỰ SÓNG VÀ SỰ PHÁT TRIỂN CỦA SINH GIỚI QUA CÁC ĐẠI ĐỊA CHẤT

Gv: LÊ ĐÌNH HƯNG

- Sự sống trên Trái Đất được phát sinh và phát triển qua 3 giai đoạn:
 - + Tiên hoá hoá học: giai đoạn tiên hoá hình thành nên các hợp chất hữu cơ từ các chất vô cơ.
 - + Tiên hoá tiền sinh học: giai đoạn hình thành nên các tế bào sơ khai (protoplasm) và hình thành những tế bào sống đầu tiên.
 - + Tiên hoá sinh học: giai đoạn tiến hoá từ những tế bào đầu tiên hình thành nên các loài sinh vật như ngày nay dưới tác động của các nhân tố tiến hoá.

I- HÓA THẠCH VÀ VAI TRÒ CỦA HÓA THẠCH TRONG NGHIÊN CỨU LỊCH SỬ PHÁT TRIỂN CỦA SINH GIỚI

1. Hoá thạch

- Hoá thạch là di tích của các sinh vật đã bị bảo quản trong các lớp đất đá của vỏ trái đất.
- Ví dụ:
 - + Bộ xương, dấu vết sinh vật đã bị bảo quản.
 - + Xác sinh vật được bảo quản gần như nguyên vẹn trong hổ phách hoặc trong băng.

2. Vai trò của hoá thạch trong nghiên cứu lịch sử sinh giới

- Hoá thạch là bằng chứng trực tiếp về lịch sử phát triển của sinh giới. Bằng cách xác định tuổi hoá thạch chúng ta biết được loài nào xuất hiện trước, loài nào xuất hiện sau cũng như mối quan hệ họ hàng giữa các loài.
- Tuổi của hoá thạch được xác định theo phương pháp phân tích đồng vị phóng xạ có trong hoá thạch hoặc đồng vị phóng xạ có trong các lớp đất đá chứa hoá thạch.

II- LỊCH SỬ PHÁT TRIỂN CỦA SINH GIỚI QUA CÁC ĐẠI ĐỊA CHẤT

1. Hiện tượng trôi dạt lục địa

- Hiện tượng trôi dạt lục địa là hiện tượng di chuyển của các lục địa.
- Nguyên nhân là do lớp dung nham nóng chảy bên dưới các phiến kiến tạo chuyển động.
- Kết quả: Làm thay đổi mạnh điều kiện khí hậu của trái đất, dẫn đến những đợt đại tuyệt chủng hàng loạt các loài sau đó là thời điểm bùng nổ sự phát sinh các loài mới.
 - Dựa vào thời gian bán rã của ^{14}C là 5730 năm → có thể xác định được tuổi của các lớp đất đá và hóa thạch lên tới 75000 năm.
 - Dựa vào thời gian bán rã của ^{238}U là 4,5 tỉ năm → có thể xác định được tuổi của các lớp đất đá và hóa thạch lên tới hàng trăm triệu năm, thậm chí hàng tỉ năm.

2. Sinh vật trong các đại địa chất

- Đại địa chất là các giai đoạn chính trong sự phát triển lịch sử quả đất.

– Phân chia đại địa chất: Cơ sở phân chia ranh giới giữa các đại địa chất là giai đoạn có những biến đổi địa chất của trái đất làm cho sinh vật bị tuyệt chủng hàng loạt và sau đó là sự bắt đầu một giai đoạn tiến hóa mới của những sinh vật sống sót.

– Đặc điểm các đại địa chất:

Tóm tắt:

Đại	Đặc điểm
Tân sinh	<ul style="list-style-type: none"> + Kỉ đệ tứ: Xuất hiện loài người. + Kỉ đệ tam: Phát sinh các nhóm linh trưởng, cây có hoa ngự trị, phân hóa các lớp côn trùng, chim, thú.
Trung sinh	<p>Gồm 3 kỉ:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Krêta (phấn trắng): xuất hiện TV có hoa. + Jura: hạt trần và bò sát cổ ngự trị. + Triat (tam điệp): phát sinh thú và chim.
Cổ sinh	<p>Gồm 6 kỉ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pecmi: phân hóa bò sát, côn trùng, tuyệt diệt nhiều loài ĐV biển. - Cacbon (than đá): phát sinh bò sát, xuất hiện TV có hạt. - Đêvon: phát sinh lưỡng cư, côn trùng. - Silua: cây có mạch và ĐV lén cạn. - Ocđovic: Phát sinh TV. - Cambri: phát sinh ĐV.
Nguyên sinh	Hóa thạch sinh vật nhân thực cổ nhất. Xuất hiện sinh vật bậc thấp dưới nước.
Thái cổ	<p>Hóa thạch sinh vật nhân sơ cổ nhất.</p> <p>Trái đất trong giai đoạn kiến tạo, có sự phân bố lại các lục địa và đại dương.</p>

-----HẾT-----

CÂU HỎI TRÁC NGHIỆM BÀI 32 + 33

Câu 1: Trong quá trình phát sinh sự sống trên Trái Đất, ở giai đoạn tiền hóa học đã hình thành nên

- A. các đại phân tử hữu cơ.
- B. các tế bào nhân thực.
- C. các giọt côaxecva.
- D. các tế bào sơ khai.

Câu 2: Quá trình phát sinh và phát triển của sự sống trên Trái Đất gồm các giai đoạn sau:

- (1) Tiền hoá tiền sinh học.
- (2) Tiền hoá hoá học.
- (3) Tiền hoá sinh học.

Các giai đoạn trên diễn ra theo trình tự đúng là

- A. (2) → (3) → (1).
- B. (3) → (2) → (1).
- C. (2) → (1) → (3).
- D. (1) → (2) → (3).

Câu 3: Khi nói về quá trình phát sinh, phát triển của sự sống trên Trái Đất, phát biểu nào sau đây đúng?

- A. Các tế bào sơ khai đầu tiên được hình thành vào cuối giai đoạn tiền hoá sinh học.
- B. Trong giai đoạn tiền hoá hoá học, đã có sự hình thành các đại phân tử hữu cơ từ các chất hữu cơ đơn giản.
- C. Tiền hoá tiền sinh học là giai đoạn từ những tế bào đầu tiên hình thành nên các loài sinh vật như ngày nay.
- D. Sự xuất hiện phân tử prôtêin và axit nucléic kết thúc giai đoạn tiền hoá tiền sinh học.

Câu 4: Trong quá trình phát sinh sự sống trên Trái Đất, tiền hoá tiền sinh học là giai đoạn tiền hoá hình thành nên

- A. các loài sinh vật như ngày nay.
- B. các hợp chất hữu cơ đơn giản từ các chất vô cơ.
- C. các đại phân tử hữu cơ như axit nucléic và prôtêin.
- D. các tế bào sơ khai (protoplast) và sau đó hình thành nên những tế bào sống đầu tiên.

Câu 5: Trong quá trình phát sinh sự sống trên Trái Đất, sự kiện nào sau đây không diễn ra trong giai đoạn tiền hoá hoá học?

- A. Hình thành nên các tế bào sơ khai (tế bào nguyên thuỷ).
- B. Từ các chất vô cơ hình thành nên các chất hữu cơ đơn giản.
- C. Các axit amin liên kết với nhau tạo nên các chuỗi polipeptit đơn giản.
- D. Các nuclêotit liên kết với nhau tạo nên các phân tử axit nucléic.

Câu 6: Cho đến nay, các bằng chứng hoá thạch thu được cho thấy các nhóm linh trưởng phát sinh ở đại

- A. Tân sinh.
- B. Nguyên sinh.
- C. Cỗ sinh.
- D. Trung sinh.

Câu 7: Trong lịch sử phát sinh và phát triển của sinh vật trên Trái Đất, cho đến nay, hoá thạch của sinh vật nhân thực cổ nhất tìm thấy thuộc đại

- A. Thái cổ.
- B. Nguyên sinh.
- C. Cỗ sinh.
- D. Trung sinh.

Câu 8: Trong lịch sử phát sinh và phát triển của sự sống trên Trái Đất, loài người xuất hiện ở

- A. đại Tân sinh.
- B. đại Nguyên sinh.
- C. đại Trung sinh.
- D. đại Cỗ sinh.

Câu 9: Khi nghiên cứu lịch sử phát triển của sinh giới, người ta đã căn cứ vào loại bằng chứng trực tiếp nào sau đây để có thể xác định loài nào xuất hiện trước, loài nào xuất hiện sau?

- A. Hóa thạch.
- B. Cơ quan tương tự.
- C. Cơ quan tương đồng.
- D. Cơ quan thoái hóa.

Câu 10: Trong lịch sử phát triển của sinh giới qua các đại địa chất, cây có mạch và động vật lèn cạn ở đại nào sau đây?

- A. Đại Trung sinh.
- B. Đại Tân sinh.
- C. Đại Nguyên sinh.
- D. Đại Cỗ sinh.

Câu 11: Trong lịch sử phát triển của sinh giới qua các đại địa chất, ở đại nào xuất hiện thực vật có hoa?

- A. Đại Trung sinh. B. Đại Tân sinh. C. Đại Cổ sinh. D. Đại Nguyên sinh.

Câu 12: Trong lịch sử phát triển của sinh giới qua các đại địa chất, chim phát sinh ở

- A. đại Tân sinh. B. đại Thái cổ. C. đại Trung sinh. D. đại Nguyên sinh.

Câu 13: Trong lịch sử phát triển của sinh giới qua các đại địa chất, thú phát sinh ở

- A. Đại Nguyên sinh. B. Đại Cổ sinh. C. Đại Trung sinh. D. Đại Tân sinh.

Câu 14: Trong lịch sử phát triển của sinh giới qua các đại địa chất, thực vật có hạt xuất hiện ở đại nào?

- A. Đại Tân sinh. B. Đại Cổ sinh. C. Đại Trung sinh. D. Đại Nguyên sinh.

Câu 15: Trong lịch sử phát triển của sinh giới qua các đại địa chất, bò sát cổ ngự trị ở đại

- A. Đại Tân sinh. B. Đại Trung sinh. C. Đại cổ sinh. D. Đại Nguyên sinh.

Câu 16: Trong lịch sử phát triển của sinh giới qua các đại địa chất, lưỡng cư phát sinh ở đại

- A. Đại Cổ sinh. B. Đại Nguyên sinh. C. Đại Trung sinh. D. Đại Tân sinh.

Câu 17: Trong lịch sử phát triển của sinh giới qua các đại địa chất, côn trùng phát sinh ở đại

- A. Đại Tân sinh. B. Đại Nguyên sinh. C. Đại Trung sinh. D. Đại Cổ sinh.

Câu 18: Trong lịch sử phát triển của sinh giới qua các đại địa chất, dương xỉ phát triển mạnh ở đại

- A. Đại cổ sinh. B. Đại Nguyên sinh. C. Đại Trung sinh. D. Đại Tân sinh.

Câu 19: Trong lịch sử phát triển của sinh giới qua các đại địa chất, cây có hoa ngự trị ở đại

- A. Tân sinh. B. Nguyên sinh. C. Cổ sinh. D. Trung sinh.

Câu 20: Bằng chứng nào sau đây được xem là bằng chứng tiến hóa trực tiếp?

- A. Các axit amin trong chuỗi β-hemôglôbin của người và tinh tinh giống nhau.
B. Tất cả sinh vật từ đơn bào đến đa bào đều được cấu tạo từ tế bào.
C. Chi trước của mèo và cánh của dơi có các xương phân bố theo thứ tự tương tự nhau.
D. Di tích của thực vật sống ở các thời đại trước đã được tìm thấy trong các lớp than đá ở Quảng Ninh.

-----HẾT-----